

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-12-08
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 2700-22

PARTER

Sökande

Sortera Materials Nordic AB, 556609-2085
Östra Sörredsvägen 40
418 78 Göteborg

Ombud: Advokat Mårten Tagaeus och biträdande jurist Sascha Andersson
PG Magnusson Advokatbyrå AB
Stora Nygatan 29
411 08 Göteborg

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd enligt 16 kap 2 a § miljöbalken gällande avfallshanteringsverksamhet på del av fastigheten Arendal 12:117 i Göteborgs kommun

Verksamhetskod: 90.435-i, 90.406-i, 90.408-i

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen, som bedömer att den i målet redovisade miljökonsekvensbeskrivningen är tillräcklig och slutför miljöbedömningen, lämnar Sortera Materials Nordic AB ändringstillstånd enligt miljöbalken på så sätt att genom domen 4 april 2022 i mål M 3407-19 meddelat tillstånd i fråga om punkten i) Behandling av uppgrävda förorenade massor och liknande material (inklusive asfalt) får ske i högst följande omfattning:

- b) Solidifiering och stabilisering, maximalt 150 000 ton per år.
- e) Jordtvätt, maximalt 150 000 ton per år.

Verksamheten enligt detta ändringstillstånd ska ha satts i gång senast inom fem år från det att denna dom fått laga kraft. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten anmäla när tillståndet tagits i anspråk.

Detta ändringstillstånd får tas i anspråk även om domen inte fått laga kraft.

Dok.Id 625004

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

I övrigt omfattar tillståndet för den miljöfarliga verksamheten vad som bestämts genom dom den 4 april 2022 i mål M 3407-19.

Slutliga villkor

För det ändrade tillståndet ska, utöver vad som i tillämpliga delar gäller för hela verksamheten enligt dom den 4 april 2022 (rättad genom beslut den 6 april 2022) i mål M 3407-19, gälla följande.

Nytt villkor 9 a

Krossning av gips får endast företas under gynnsamma väder- och vindförhållanden i syfte att minimera omgivningspåverkan. Särskilda rutiner för krossningen av gips ska upprättas och följas.

Villkor 19 ska ges följande lydelse

Buller från verksamheterna ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå som värde utomhus vid bostäder än

- 50 dB(A) vardag dagtid (kl. 06-18)
- 45 dB(A) vardag kväll (kl. 18-22) samt lördag, söndag och heldag (kl. 06-22)
- 40 dB(A) natt (kl. 22-06)

Om bullret innehåller ofta återkommande impuls ljud eller hörbara tonkomponenter vid bostäder, ska angivna ekvivalentvärden sänkas med 5 dB(A) under den tid sådana ljud förekommer. Nattetid får den momentana ljudnivån inte överstiga 55 dB(A).

De angivna bullervärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår. Ekvivalent ljudnivå ska bestämmas för den tid då den bullrande verksamheten faktiskt pågår. Dock bör den ekvivalenta ljudnivån bestämmas för minst en timme, även vid kortare händelser. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, i samband med att nya

behandlingsmetoder innefattar bullrande verksamhet anmäls eller när det i övrigt
behövs för tillsynen.

TIDIGARE BESLUT

Sortera Materials Nordic AB (tidigare RGS Nordic AB, i det följande bolaget) bedriver i dag verksamhet med stöd av ett tillstånd meddelat av mark- och miljödomstolen den 4 april 2022 i mål M 3407-19, vars tillståndsbestämmelser gäller för verksamheten. Tillståndet medger verksamhet för hantering (lagra avfall som en del av att samla in det, sortering, mekanisk bearbetning, behandling och kompostering) av sammantaget maximalt 1 miljon ton massor för produktion av träbaserade bränslen per år, där maximalt 300 000 ton per år får utgöra farligt avfall.

I tillståndet angavs begränsningar avseende mängder för bl.a. stabilisering och solidifiering (10 000 ton per år), samt jordtvätt (10 000 ton per år). Enligt tillståndet ska en anmälan lämnas in innan en behandlingsmetod används för första gången (villkor 14). I verksamheten utgör stabilisering och solidifiering befintliga processer, medan jordtvätt ännu inte har använts och omfattas därför av anmälningskyldighet till tillsynsmyndigheten. Vid tiden för ingivande av ansökan hade bolaget prognosticerat den förväntade efterfrågan på dels den totala mängden som tas in på anläggningen för hantering (1 miljon ton per år), dels totala mängder för respektive behandlingsmetod – innefattande stabilisering/solidifiering och jordtvätt. Tillståndet togs i anspråk den 1 juli 2022.

BAKGRUND TILL ÄNDRINGSANSÖKAN

Sedan tillståndet meddelats och särskilt efter årsskiftet 2021/2022, har bolaget erfarit en markant ökad efterfrågan på marknaden avseende omhändertagande och behandling av blöta massor. Härtill har bolaget nyligen genomfört en omorganisation på nationell nivå, där en effekt blivit att anläggningen i Göteborg mer inriktar verksamheten mot marknaden för behandling av blöta massor, samt behandling genom jordtvätt. Bolaget kan inte möta marknadens efterfrågan på bolagets tjänster avseende dessa behandlingsmetoder och söker därför nu tillstånd till en ändring av befintligt tillstånd på det sätt som framgår av yrkandet. I förhållande till befintligt tillstånd innebär ändringen inte någon utökning av den totala mängden massor som tillåts tas in på området. Den maximala mängden om 1 miljon ton massor förblir därmed oförändrad. Ett bifall till ansökan om beviljat

ändringstillstånd skulle således i praktiken endast medföra en omfördelning mängder för olika behandlingsprocesser, utan att någon utökning sker av totala mängden massor som tas in och behandlas på anläggningen.

ANSÖKAN

Yrkanden och förslag till villkor

Bolaget har ansökt om tillstånd för att inom ramen för tillståndsgivna totalvolymerna utöka dels andelen avfall som hanteras genom stabilisering och solidifiering från 10 000 ton till 150 000 ton per år, dels andelen avfall som behandlas genom jordtvätt från 10 000 ton till 150 000 ton per år. Bolaget har därtill yrkat att ändringstillståndet ska få tas i anspråk även om domen inte fått laga kraft.

Områdets disposition kommer inte ändras med sökt verksamhet jämfört med befintlig. Nuvarande tillstånd omfattar hantering (mellanlagring, sortering, mekanisk bearbetning, behandling och kompostering) av sammantaget maximalt 1 000 000 ton avfall och råvaror för produktion av träbaserade bränslen per år. Av dessa mängder får maximalt 300 000 ton per år utgöra farligt avfall. Andelen avfall som får hanteras genom stabilisering och solidifiering respektive jordtvätt uppgår till 10 000 ton vardera per år.

Bolaget har föreslagit att villkoren för verksamheten ändras enligt följande.
(Borttagning markeras genom överstrykning. Tillägg markeras kursivt).

Nytt villkor 9a

Krossning av gips får endast företas under gynnsamma väder- och vindförhållanden i syfte att minimera omgivningspåverkan. Särskilda rutiner för krossningen av gips ska upprättas och följas.

Villkor 19

Buller från verksamheterna ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå som värde utomhus vid bostäder än

- 50 dB(A) vardag dagtid (kl. 06-18)

- 45 dB(A) vardag kväll (kl. 18-22) samt lör-, sön- och heldag (kl. 06-22)
- 40 dB(A) natt (kl. 22-06)

Om bullret innehåller ofta återkommande impulsljud eller hörbara tonkomponenter vid bostäder, ska angivna ekvivalentvärden sänkas med 5 dB(A) under den tid sådana ljud förekommer.

Nattetid får den momentana ljudnivån inte överstiga 55 dB(A).

~~Utredning ska göras om impulsljud eller ljud med hörbara tonkomponenter eller andra särskilt störande ljud ofta förekommer vid närliggande bostäder. Utredningen ska också inbegripa framtagande av förslag till hur de bullerskyddsåtgärder bolaget åtagit sig att utföra i målet ska utformas så att ovannämnda begränsningsvärden (inkl. de för impulsljud och hörbara tonkomponenter) säkerställs under alla med ansökan avsedda driftdriftsituationer och i övrigt så att särskilt störande slag av ljud dämpas i skäligen utsträckning. Resultatet av utredningen ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet tas i anspråk eller vid annan senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten medger.~~

Kontroll ska ske när det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas, i samband med att nya behandlingsmetoder innefattar bullrande verksamhet anmäls eller på tillsynsmyndighetens begäran.

Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Stabilisering och solidifiering

Stabilisering syftar till att minska ett materials lakegenskaper. Normalt nyttjas tillsats av olika material eller kemikalier för att nå dessa mål. En vanlig tillsats för både stabilisering och solidifiering är tillsats av kalk, kalkcement eller cement. Syftet med stabiliseringen är att få föroreningar att binda hårdare till jorden, vilket minskar risken för utlakning. Metoden syftar normalt till att möjliggöra deponering genom att lakningen av metaller reduceras till under kraven i NFS 2004:10.

Solidifiering och stabilisering av avfall kommer att kunna ske inom hela anläggningsområdet undantaget inertytan på samma sätt som i befintlig verksamhet. För att samla upp allt lakvatten från avfallet vallas avfallet in med de

tillsatser/produkter/avfall som nyttjas i processerna eller med tekniskt stabil jord som ska avsättas på samma sätt som massorna som hanteras. Inblandningen sker mekaniskt med hjälp av grävmaskin eller hjullastare.

Jordtvätt

I en jordtvätt, ofta kallad våtsikt, separeras olika sand-, grus-, sten och finfraktioner ur osorterade jordmassor. I processen tvättas materialet och sorteras upp efter storlek. Via en våt process avskiljs sand från silt/lera och kvar blir en filterkaka av finmaterial. Jordtvätt möjliggör en mer noggrann och bättre separering av olika storleksfraktioner, vilket bäddar för att skapa ballastprodukter av högre kvalitet än vid befintliga torra siktningsprocesser. Processen syftar således till att erhålla en bättre avskiljning och renhetsgrad av utgående material, vilket möjliggör en högre återvinningsgrad av schaktmassorna. Anläggningarna är ofta anpassningsbara och kan bland annat producera olika storlekar av material. I och med att jordtvätten kan separera olika fraktioner i högre grad, och framför allt separera ut betydligt finare fraktioner, går det också att avskilja föroreningar i hög grad. Föroreningarna kommer antingen att koncentreras upp i filterkakan, eller renas i samband med rening av vattenfasen. I processen kommer flockningsmedel att tillsättas för att binda finkornigt material.

Från jordtvätten sker inga direkta utsläpp till vatten då vatten i processen recirkuleras, vilket även gäller det vatten som pressas ur filterkakan. Processen kräver i stället att vatten kontinuerligt tillförs (materialen som produceras är alltså normalt någon blötare än de som går in i processen). Den mekaniska bearbetningen genererar heller inga direkta utsläpp till luft då hela processen är eldriven. Jordtvätten kommer att ha en stationär uppställningsplats. Innan behandlingsprocessen påbörjas kommer en anmälan lämnas in enligt grundtillståndets villkor 14 där placeringen redovisas.

Miljökonsekvenser

Utsläpp till luft

Verksamheten påverkar koncentrationen av aktuella ämnen i omgivningsluft främst genom nyttjande av arbetsmaskiner med förbränningsmotorer samt transporter.

Utsläppen består främst av kvävedioxider, koldioxid, VOC och partiklar. Då jordtvätt är en eldriven process som ersätter förbränningsmotorer i siktverk vilka nyttjas vid konventionell torr siktning kommer utsläppen till luft att minska till följd av en ökad behandling genom jordtvätt. En ökad hantering genom solidifiering/stabilisering bedöms inte påverka utsläppen som omfattas av miljökvalitetsnormerna. Sammantaget bedöms ändringen leda till minskade utsläpp av luftföroreningar som omfattas av miljökvalitetsnormer.

Utsläpp till vatten

Vatten från anläggningens södra sedimenteringsdamm släpps i ett lokalt dike väster om anläggningen vilket mynnar i vattenförekomsten Rivö Fjord nord (EU-CD SE639762-309800). Genom den regelbundna provtagning som utförs på anläggningen har bolaget god kunskap om föroreningsinnehållet och verksamhetens utsläpp till vatten bedöms vara ringa. Den påverkan som utsläppen kan ha, främst i form av något förhöjda näringsämnen, bedöms vara lokal där den absoluta merparten av näringsämnen fastläggs i det lokala diket innan vattnet vidare avleds tillsammans med dagvatten från stora omgivande ytor till Rivö fjord nord. Vid behandling genom jordtvätt kommer utsläpp till vatten att reduceras då vatten behöver tillsättas i processen och detta kommer att tas från sedimenteringsdammarna. Vid en maximalt årlig hantering om 150 000 ton avfall kommer utsläppen sannolikt att reduceras med i storleksordningen 5–10 000 kubikmeter vatten vilket motsvarar ca 20–30 procent av årligt utsläpp till vatten. En mindre mängd processvatten uppstår vid underhåll alternativt vid vinteruppehåll/långvarig kyla då jordtvätten behöver tömmas. Detta vatten kommer att provtas och efter godkännande från tillsynsmyndigheten omhändertas separat, normalt i tanken för att därefter, om de villkorade utsläppsvärdena innehålls, släppas till sedimenteringsdamm. Alternativt kommer vattnet att omhändertas separat efter godkännande från tillsynsmyndigheten. Lakningen från hantering av vissa massor bedöms minska något till följd av ökad stabilisering/solidifiering där föroreningar binds till det stabiliserande materialet vilket ger en positiv påverkan på utsläpp till vatten. Planerad ändrad verksamhet bedöms mot denna bakgrund inte motverka att gällande miljökvalitetsnormer för vare sig ekologisk status eller kemisk

ytvattenstatus kan uppnås. Verksamheten riskerar inte heller att försämra statusen på någon kvalitetsfaktor.

Buller

Hantering genom stabilisering och solidifiering görs med grävmaskin eller hjullastare som ger upphov till en relativt låg ljudeffekt (80-100 dBA) och en ökad hantering bedöms inte riskera att påverka vare sig maximala eller ekvivalenta bullernivåer vid närliggande bostadshus.

En jordtvätt ger upphov till i storleksordningen samma bullernivåer som torr siktning av liknande material. Införandet av jordtvätt innebär att ytterligare bullerkälla tillförs vilket kan innebära att avskärmande åtgärder behövs i anslutning till jordtvätten för att klara bullervillkoret för verksamheten vid maximalt driftläge. Då jordtvätten är stationär bedöms det vid behov vara möjligt att bygga in delar av anläggningen eller uppföra avskärmande bullerskydd t.ex. i form av stödmurar av legoblock mellan bullerkällor och bostadshus. Innan jordtvätt tas i drift på anläggningen kommer en bullerutredning att utföras för den specifika jordtvätt som blir aktuell för att verifiera att verksamhetens bullervillkor innehålls vilken kommer att bifogas anmälan till tillsynsmyndigheten.

Då ändringen inte innebär någon ökning av den totala mängden avfall sker inte någon förändring i transporter till och från anläggningen jämfört med befintlig verksamhet. Inga särskilda skyddsåtgärder avseende trafiken är planerade till följd av den ändrade verksamheten.

En bullerutredning i enlighet med befintligt villkor 19 har genomförts och klargör att det inte uppstår impulsjud vid närboende från verksamheten som bedrivs idag. Jordtvättningsprocessen ger inte heller upphov till buller av sådan karaktär. Utredningen visar sammanfattningsvis att buller från verksamheten inte överskrider vad som bestämts i villkoret. Såsom villkor 19 är utformat idag regleras inte att buller ska utredas vid ändringar i verksamheten. Utredningen avseende impulsjud är genomförd och är därför framöver obehövlig att villkorsreglera. Bullervillkoret kan nu därför ändras i enlighet med bolagets yrkande.

Damning m.m.

En ökad hantering genom stabilisering och solidifiering kommer att kräva en ökad mängd stabiliserande material som siktrest, krossad gips, kalk eller kalkaska eller motsvarande. I befintlig verksamhet har tidigare all gips som tagits emot krossats upp, men sedan något år tillbaka har krossningen kraftigt reducerats och numera krossas endast gips som nyttjas för stabilisering och solidifiering på anläggningen. Krossning av gips kommer endast utföras för användning inom den egna verksamheten, vilket innebär att ca 10 000 ton gips per år kommer att krossas.

Mängden gips som krossas kommer fortsatt vid en maximal hantering av 150 000 ton avfall för stabilisering/solidifiering att ske på samma sätt som idag, vid ett fåtal tillfällen per år styrt till när vindförhållanden är gynnsamma (vindstilla alternativt ostlig/nordostlig vind) och damningsproblematik för närboende inte föreligger. Om gipskrossning inte kan ske vid blöta väderförhållanden kommer damning att motverkas genom vattenbegjutning. Genom att tillämpa bolagets rutiner för att minimera omgivningspåverkan vid krossningen bedöms det inte ske någon ökad störning genom damning. Jordtvätten kommer att ge upphov till mindre damning än konventionell torr siktning.

Aktuella avfallsslag ger inte upphov till luktstörningar varför ändringen inte kommer att innebära några förändringar avseende luktolägenheter.

Försiktighetsmått och skyddsåtgärder

Då det inte handlar om några nya processer, utan endast en förändrad fördelning mellan olika redan tillståndsgivna processer, bedöms det inte krävas några ytterligare skyddsåtgärder eller särskilda villkor för den ändrade verksamheten. Bolaget har för avsikt att vidta redan inarbetade skyddsåtgärder som vidtas vid hanteringen i befintlig verksamhet för att minimera utsläpp till vatten och luft. Tillsynsmyndigheten har även delegation på att fastställa villkor avseende nya behandlingsprocesser i samband med anmälningsförfarandet enl. villkor 14 i grundtillståndet.

Övrigt

Till ansökan har fogats en redovisning av hur bolaget uppfyller tillämpliga BAT-slutsatser för avfallsbehandling samt en statusrapport.

INKOMNA YTTRANDEN

Yttranden över ansökan har lämnats av Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs stad och Göteborgs Hamn AB.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven som ställs i 6 kap. miljöbalken och tillstyrker ansökan.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs stad

Gips och tvättad jord – avfallshierarkin m.m.

Miljöförvaltningen föreslår att bolaget genomför en livscykelanalys (LCA) för att visa vilket av alternativen gips respektive kalk/kalkcement/cement som är rimligt att använda i behandlingsmetoden solidifiering/ stabilisering, syftande till att endera nå nivån deponi för mottagna lämpliga förorenade massor eller också (utöver deponi) nå nivån materialåtervinning för mottaget gipsavfall.

Bolaget har förändrats i sin ägarstruktur och i att export av gips inte längre ska ske till Danmark. Hanteringen har inneburit återvinning inom koncernen av gipsavfall till ny gips för försäljning på marknaden. Bolaget vill nu i stället införa en ny behandlingsmetod. Mottagna uppgrävda förorenade massor ska solidifieras och stabiliseras genom att all gips krossas, blandas in och på så sätt öka massornas tekniska hållfasthet samt minska lakegenskaperna. Hanteringen möjliggör deponering av förorenade massor i nästa led genom att lakning av metaller reduceras till en nivå som understiger kraven i NFS 2004:10. I stället för gips används vanligtvis tillsatser såsom kalk, kalkcement eller cement. Ambitionen med gipsavfallet har så här långt varit att materialåtervinna det mesta till ny gips. Hanteringen är i linje med 15 kap. 10 § miljöbalken om avfallshierarkin samt villkor 22 i tillståndet, dvs. att avfall i hantering och behandling ska upp i avfallshierarkin.

Nu vill bolaget i stället förorena gipsen och möjliggöra transport av de behandlade massorna till deponi; dvs. föra gipsen ner i avfallshierarkin. Hanteringen, som också ska öka till maximalt 10 000 ton, syns i ett första ögonkast inte vara i linje med intentionen i avfallshierarkin samt villkor 22 i tillståndet för mottaget gipsavfall. Miljöförvaltningen anser därför att bolaget behöver motivera tydligare för vilken hantering – strategin att krossa gips jämfört med att använda kalk, kalkcement eller cement – som är det bästa för miljön i ett livcykelanalytiskt (LCA) perspektiv, samt också inbegriper intentionen att nå nivån deponi i avfallshierarkin för de förorenade massorna.

Ansökan om ändringstillstånd berör även behandlingsmetoden jordtvättning som i mängder också ska öka. Respektive metod är lämplig för olika jordar. Ler- och siltjordar, liksom jordar med hög halt organiskt material, är generellt mindre lämpade för solidifiering/stabilisering än sandjordar. Oklarhet råder sålunda om uppgrävda massors beskaffenhet i sammanhanget. Säkerligen har bolaget kunskap om lämplighet. Vi vill dock förtydliga här att berörd behandlingsmetod med antingen gips eller ex. kalk beroende av resultat genom LCA bör ske med uppgrävda förorenade massor som är lämpliga för berörd behandlingsmetod.

Miljöförvaltningen vill mot ovanstående bakgrund att bolaget genom livscykelanalys (LCA) visar vilket av alternativen gips respektive kalk/kalkcement/cement som är rimligt att använda i behandlingsmetoden solidifiering/stabilisering syftande till att endast nå nivån deponi för mottagna lämpliga förorenade massor eller också (utöver deponi) nå nivån materialåtervinning för mottaget gipsavfall.

Damning

Miljöförvaltningen anser att verksamheten med att hantera gips bör regleras i ändringstillståndet så att den sker inomhus.

Den verksamhet som kan innebära störst olägenhet till omgivningen i form av damm är hanteringen av gips. Krossning av gips i torr väderlek kan orsaka omfattande damning. Bolaget har tidigare fått klagomål vid krossning av gips men har avsevärt förbättrat egenkontrollen kring gipshanteringen. Miljöförvaltningen

anser trots det att krossning av gips bör kunna ske i tält eller motsvarande för att på så sätt minimera damningen till omgivningen. Krossning i tält kan även vara en fördel för återvinning av gipset om detta alternativ aktualiseras. Enligt IVL rapport B2323, Ökad sortering av bygg- och rivavfall är det en fördel om gipsavfallet är torrt och att inte vatten har sprutats på materialet i samband med krossning.

Buller

Miljöförvaltningen har inget att erinra om sökandes förslag om ändrat villkor 19 men vill till sökandens förslag lägga till följande:

Framtagande av förslag till bullerskyddsåtgärder i samband med kontroll ska ske och utformas så att ovannämnda begränsningsvärden (inkl. de för impuls ljud och hörbara tonkomponenter) innehålls.

Miljöförvaltningen har tagit emot den bullerutredning bolaget genomfört enligt villkor 19. Miljöförvaltningen inväntar för närvarande en reviderad bullerutredning som klargör miljöförvaltningens frågor samt som också visar att bullerkraven i tillståndet innehålls gentemot alla berörda bostadshus. Bullerutredningen bedöms inte vara klar. I nämndens svar på bolagets utredning påpekas följande:

I den sammanfattande bedömningen anges "Gällande bullerkrav för dag (50 dBA) klaras vid full drift förutsatt att bolaget genomför ovan redovisade åtgärder A+B+C." I tabell på sid. 9 redovisar ni för 6b och åtgärd A, B och C ekvivalent ljudnivå 53 dBA som överstiger gällande bullerkrav om ekv. ljudnivå 50 dBA. Hur resonerar ni om 6b i sammanhanget?

I brevet som följer med rapporten skriver ni om åtgärd D att ni frångår rapportens åtgärd med containrar för att i stället höja befintlig vall som ni förlänger, och på detta sätt menar ni att bullerreduktionen i stället blir 8 dBA i stället för 10 dBA. Vi undrar hur vi ska tolka detta. Kan ni tydligare koppla er förklaring till rapportens sammanhang vad gäller 8 dBA i stället för 10 dBA så att inget missförstånd uppstår. I rapporten nämns detta med 10 dBA i stycke två under sammanfattande bedömning vad gäller hus 6 och 5. Om hus 6 anges i rapporten 6a och 6b. Hur menar ni med hus 6 kopplat till bullerkraven, här är ni otydliga. Förtydliga detta. Varifrån kommer siffran 8 dBA, inget om detta nämns i rapporten. Om detta med förhöjd vall i stället för containrar behöver rapporten revideras syftande till att bli vetenskapligt giltig och tillförlitlig.

Göteborgs Hamn AB

Göteborgs Hamn AB anser att det är viktigt att denna typ av verksamhet finns i närområdet till hamnen. Göteborgs Hamn AB är positiva till att blöta massor får hanteras inom tillståndet för anläggningen, bland annat genom stabilisering/solidifiering.

Det är dock viktigt att framtida användning av området inte påverkas av hanteringen. Det aktuella området är tänkt som ett framtida utbyggnadsområde för hamnen. Anläggningen ligger inom riksintresse för kommunikation: sjöfart, hamn. Området är markerat som utvecklingsområde 3 i preciseringen av riksintresset Göteborgs hamn från 2009, vilket innebär att området är tänkt för hamnens utveckling bortom närmaste 10-årsperioden. Det är viktigt att hänsyn tas till detta i driften av sökt verksamhet.

Hänsyn till riksintresset för Göteborgs hamn har tagits i befintligt miljötillstånd genom reglering av arrendetiden. Det viktigt med kontinuerlig dialog mellan sökande, fastighetsägare och Göteborgs Hamn AB om lämplig arrendetid så att avveckling av verksamheten kan göras när området behövs för utveckling av riksintresset Göteborgs hamn.

Genmäle

Bolaget har med anledning av yttranden över ansökan anfört följande.

Miljö- och klimatnämnden i Göteborgs stad

Den utredning bolaget genomfört i enlighet med villkor 19 har genomförts och klargör att det inte uppstår impulsjud vid närboende från verksamheten som bedrivs idag. Inom ramen för bullerutredningsarbetet har bolaget vidtagit följande i utredningen rekommenderade åtgärder.

- Bullerskyddsåtgärd A: Beräkning har gjorts med beaktande av utförd höjning av stödmur runt bygg- och rivburen om 2,2 meter i stället för 1,5 meter enligt tidigare beräkning.
- Bullerskyddsåtgärd D: Beräkning har gjorts med beaktande av föreslagen höjning av befintlig vall till +18,5 meter över havet.

Bullerutredningens slutsatser sammanfattas enligt följande.

Utredningen klargör sammanfattningsvis att gällande bullerriktvärden vid intilliggande bostäder (fasad) innehålls (50 dBA) vid full drift förutsatt att bolaget vidtar följande skyddsåtgärder;

-förhöjning av stödmur runt bygg och rivburen (permanent förhöjning uppförd),

- användande av mobila bullerskydd intill kross/siktverk (så sker) och
- avgränsning av stenkross/knack (så sker)

Genom föreslagen utformning av bullerskyddsåtgärd D visar bolaget att uppställda gränsvärden i befintligt villkor 19 efterlevs såväl vid fasad som vid uteplatser och andra ytor för utevistelse i bostadens närhet vid samtliga närliggande bostäder.

Jordtvättningsprocessen ger inte upphov till buller av sådan karaktär. Såsom villkor 19 (bullervillkoret) är utformat idag regleras inte att buller ska utredas vid ändringar i verksamheten. Utredningen avseende impulsjud är genomförd och är därför framöver obehövlig att villkorsreglera.

Vad avser den av miljöförvaltningen föreslagna revideringen av befintligt villkor 19 avseende buller är bolaget av uppfattningen att villkorskatalogen inte bör tyngas med det föreslagna tillägget. I händelse av att uppställda gränsvärden överskrids har bolaget en skyldighet att föreslå samt vidta lämpliga bullerreducerande åtgärder. En sådan skyldighet anser sökanden överflödig att införa i villkorskatalogen. Bolaget är vidare av uppfattningen att frågan om framtagande av förslag på lämpliga buller-reducerande åtgärder i händelse av ett överskridande är en fråga som lämpligen hanteras inom ramen för verksamhetens tillsyn.

Mot bakgrund av ovanstående vidhåller bolaget att befintligt villkor 19 avseende buller lämnas oförändrat med undantag för den justering som bolaget föreslagit (se under Yrkanden och förslag till villkor).

När det gäller miljöförvaltningens synpunkt avseende villkor och kontrollprogram vidhåller bolaget att villkorsreglering i befintligt tillstånd är tillräcklig och ändamålsenlig. Bolaget har låtit granska ett antal tillståndsbeslut som avser jordtvätt specifikt (Länsstyrelsen i Örebro län 2021-06-24 dnr 551-4950-2020 samt från Länsstyrelsen i Stockholms län 2017-03-17 dnr 551-1354-2015). Jordtvätt medges också inom ramen för ett antal deponitillstånd eller tillstånd för bredare avfallshandling. Några särskilda eller vanligt förekommande villkor, utöver de av

liknande art som redan finns i bolagets tillstånd, kopplade till jordtvätt har inte kunnat identifieras. Bolaget har inte funnit något tillstånd där processen föranlett några särskilda villkorsregleringar utöver verksamhetsövergripande villkor för utsläpp till vatten, buller och liknande.

Delegationsvillkor 1 ger tillsynsmyndigheten möjligheten att meddela ytterligare villkor om erforderliga skyddsåtgärder eller ändring av kontrollprogram efter anmälan enligt villkor 14 (jordtvättning i detta fall).

Bolaget påpekar att det redan i ansökan om befintligt tillstånd redovisat hur verksamheten förhåller sig till gällande BAT-slutsats samt att utsläppsnivåer till vatten enligt BAT-AEL helt harmoniserats med regleringar i tillståndet.

Bolaget anser det inte motiverat att vid denna tidpunkt i prövningen genomföra en komplett livscykelanalys dels beaktat den beräknade tidsåtgången härför, dels beaktat att ansökan huvudsakligen bedöms komplett genom kungörelsen. Sökanden kan emellertid konstatera att användning av gips snarare än kalk för solidifierings-/stabiliseringsprocessen i förevarande fall är motiverad ur ett livscykelanalysperspektiv. I Kompletterande teknisk PM framhålls följande härom.

Då produktion av kalk har betydligt större påverkan än förtjänsten i återvinning av gips kan det konstateras att det ur ett LCA-perspektiv (mätt i CO₂e) är fördelaktigt att ersätta kalk med gips. Gränsen för när det är fördelaktigt att ersätta kalk med gips ligger vid en förbrukning om runt 4-5 gånger motsvarande massa av kalk. Enkelt uttryckt är det med andra ord bättre att ersätta kalk med gips, dock endast upp till en nivå där det går åt 4-5 gånger mer gips. Går det åt mer gips än så är det bättre att materialåtervinna gipsen.

Den mängd gips som bolaget hanterat uppgår inte till 4-5 gånger motsvarande kalkåtgång. Med anledning härav överväger alltså förtjänsten av att återvinna gipsen inte den negativa miljöpåverkan som produktionen av kalk medför.

Sökanden är härmed av uppfattningen att det varken ur ett livscykelanalyserperspektiv eller ett miljöpåverkansperspektiv är motiverat att ersätta gipsen med kalk då detta i förevarande fall skulle medföra en ökad belastning på miljön.

Bolaget har under en mycket lång tid vidtagit försiktighetsmått till undvikande av damning vid hantering av gips. Detta även under den tid då bolaget enligt då gällande tillstånd tilläts hantera större mängder gips än vad som nu aktualiseras. Som framförs närmare i Kompletterande teknisk PM har, sedan försiktighetsmått började tillämpas, enbart ett fåtal klagomål inkommit vilka kunnat konstateras inte orsakats av bolagets egen gipshantering. Enstaka klagomål har inkommit efter att dessa rutiner satts upp. Exempelvis har en runt 2,5 år gammal film tidigare skickats in. Genom den kontroll och journalföring som skett kan det konstateras att klagomål inte har skett i samband med krossning av gips. Exempelvis berodde damningsproblematiken i samband med att filmen spelades in på att en inhyrd entreprenör i strid med gällande rutiner sopade ytor utan vattenbegjutning.

Bolaget noterar att hantering av gips inomhus har fördelar men önskar även belysa att det medför flertalet svårhanterade arbetsmiljöfrågor vilka fordrar betydligt mer avancerade lösningar än enbart uppförande av en byggnad. Inomhushantering av gips har fördelen att damm inte sprids till omgivningen. Då hanteringen sker i ett litet slutet utrymme blir dock arbetsmiljön inomhus mycket svårhanterad. För att gipshantering ska kunna ske inomhus krävs med andra ord inte bara en byggnad/tälthall eller motsvarande, utan avancerade ventilationslösningar, vilka, för att utsläpp ändå inte ska ske, måste kombineras med filterlösningar.

Gipshanteringen har under en längre period bedrivits, även i större omfattning under förra tillståndet än vad nuvarande ansökan kommer att ge upphov till, utan att olägenhet uppstått. Med bakgrund i detta bedöms den omfattande kostnad som en särskild byggnad med omfattande och komplexa ventilationssystem skulle innebära inte vara skälig.

Som anføres ovan har bolaget under en lång tid hanterat större mängder gips utan att detta givit upphov till olägenhet för omgivningen vilket bekräftas av det mycket begränsade antal anmälningar som inkommit och sättet på vilka dessa hanterats. Beaktat den begränsade mängd anmälningar som inkommit under tidigare tillstånd, den mängd gips som nu avses hanteras samt den betydande kostnad som inomhus-hantering av gips är förenad med anser sökanden det sammantaget inte proportionerligt att i nu sökt tillstånd ställa krav på att gipshantering ska ske inomhus. Likt vad som tidigare anförts anser bolaget det däremot befogat att ställa krav på att gipshantering sker med vidtagande av erforderliga försiktighetsmått och enbart vid fördelaktig väderlek till undvikande av potentiell olägenhet för närboende. Mot bakgrund härav föreslår bolaget att villkorskatalogen kompletteras med ett förtydligande villkor.

Goteborgs Hamn AB

Sökt ändring kommer inte att påverka framtida användning av området. Bolaget är väl medvetet om riksintresset för Göteborgs hamn och hamnens utvecklingsplaner. En framtida avveckling av verksamheten regleras utöver av villkor 25 i befintligt tillstånd av gällande arrendeavtal, där nuvarande avtal sträcker sig till och med 2029. Hamnen är, och har varit, en part i diskussionerna med Göteborgs stad vid förlängningar av arrendeavtalet.

DOMSKÄL

Tillåtlighet och MKB

Förevarande prövning avser en ändring av ett tillstånd meddelat genom mark- och miljödomstolens dom den 4 april 2022 i mål M 3407-19 (i det fortsatta benämnd grunddomen).

Nu ansökta ändringar avser en utökad verksamhet med solidifiering och stabilisering av avfall från 10 000 ton per år till 150 000 ton per år samt en utökning av mängden avfall som får behandlas genom jordtvätt från 10 000 ton per år till 150 000 ton per år. Förändringen avses ske inom ramen för i ovan nämnd dom bestämda ramar för verksamheten; d.v.s. hantering (mellanlagring, sortering, mekanisk bearbetning, behandling och kompostering) av sammantaget maximalt

1 000 000 ton avfall och råvaror för produktion av träbaserade bränslen per år, varav maximalt 300 000 ton per år får utgöra farligt avfall.

Övriga delar av verksamheten såsom sortering och siktning samt behandling med kemiska elektrokemiska och biologiska metoder berörs inte av ansökan. I den utsträckning utsläpp och miljöpåverkan från berörda delar av verksamheten sammanblandas med och hanteras genom villkor som är gemensamma för de olika delarna inbegriper förevarande prövning emellertid den samlade miljöpåverkan och vad som kan krävas för att begränsa denna. Domstolens överväganden om verksamhetens samlade utsläpp av damning och buller utgör exempel på detta.

Bolaget har yrkat att villkoren i grunddomen ska gälla också den ändrade verksamheten, men föreslagit ett nytt villkor mot damning från krossning av gips samt en viss justering av bullervillkoret.

Det är visat att ansökt ändring kan prövas såsom en ändring av en miljöfarlig verksamhet enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken, bl.a. mot bakgrund av att grundtillståndet nyligen har meddelats, att ansökt ändring är väl avgränsad samt att några påtagliga förändringar av verksamheten eller i dess omgivning inte har skett sedan grundtillståndet meddelades.

Den miljökonsekvensbeskrivning som fogats till ansökan har den inriktning, omfattning och innehåll som krävs för den prövning som nu ska göras.

Av bolagets redovisning i målet framgår att förändringarna leder till minskad miljöpåverkan genom utsläpp till luft och vatten samt till oförändrade bullerförhållanden. Damning från verksamheten kan komma att öka på grund av ökad krossning av gips, men kan hållas på acceptabla nivåer med lämpliga begränsningar och försiktighetsmått.

Domstolen anser det visat att ansökta ändringar leder till begränsad miljöpåverkan. Det som förevarit i målet föranleder således inte heller domstolen att i övrigt

ifrågasätta tillåtligheten av ansökta förändringar. Ansökt ändringstillstånd ska således medges.

Mot bakgrund av vad som anförts i målet finner domstolen skäl att närmare utveckla skälen till domstolens bedömning vad avser hushållning med naturresurser, beträffande gipshanteringen, risker för ökad damning och fråga om reglering av buller från verksamheten. Slutligen redovisas i det följande skälen till ställningstagandet om bolagets yrkande verkställighetsförordnande.

Avfallshierarkin

Miljö- och klimatnämnden har påpekat att bolaget genom att mottaget gipsavfall genom ansökta förändringar avser att använda gipsavfallet som stabiliserande/solidifierande material genom att krossa och blanda upp det med annat avfall i syfte att förbättra avfallets egenskaper inför deponering. Nämnden har anført att alternativet återvinning/återanvändning till ny gips förefaller ligga bättre i linje med avfallshierarkin enligt 15 kap. 10 § miljöbalken och att bolaget därför ska åläggas att genomföra en livscykelanalys gällande gipsen och dess användningsalternativ.

Genom bolagets förfarande kommer gipsen att ersätta kalk eller kalkcement, varvid materialet ersätter dessa jungfruliga material. Det är således fråga om en materialåtervinning i enlighet med 15 kap. 10 § andra stycket 2 miljöbalken. En sådan är förenlig med hierarkin om den kan anses lämpligare än återanvändning enligt 15 kap. 10 § andra stycket 1. Bolaget har redovisat att användning av gips för stabiliseringsändamål som ersättning för jungfrulig kalk i detta fall leder till minskad miljöbelastning genom minskade utsläpp av klimatgaser till följd av minskad produktion av kalk och minskade transporter. Mot bakgrund av bolagets redovisning saknar domstolen skäl att kräva ytterligare utredning med livscykelanalys.

Bolaget har emellertid, enligt villkor 22 i grundtillståndet, att fortlöpande bedöma hantering och behandling av mottaget avfall (inklusive gips) i förhållande till avfallshierarkin. Om förutsättningar för återanvändning eller förhållandena ändras på annat sätt i fråga om hantering och behandling av gips i verksamheten så att

bedömningen utfaller på annat sätt får behovet av LCA-analys och behovet av åtgärder bedömas inom ramen för tillsynen.

Damning

På synpunkt från miljö- och klimatnämnden har bolaget redovisat olika försiktighetsmått som avses vidtas för att undvika olägenheter till följd av damning från hantering och behandling av gipsavfall. Utgångspunkten för domstolens bedömningar inför grundtillståndet var att risken för olägenheter p.g.a. damning var så gott som eliminerad eftersom gipsavfall skickades till annan anläggning för hantering. Genom ansökt ändring av verksamheten aktualiseras damningsproblematiken på nytt. Bolaget har emellertid redovisat att gipskrossning endast kommer att utföras för användning inom den egna verksamheten (ca 10 000 ton/år) och endast vid ett fåtal tillfällen per år styrt till när vindförhållanden (vind och nederbörd) är gynnsamma samt vattenbegjutning kommer att tillämpas vid behov.

Bolagets ambition kommer härvidlag till uttryck genom föreslaget villkor 9 a. Krossning i tält kan komma i fråga om olägenheterna med utomhuskrossning inte kan bemästras och om förutsättningarna för återanvändning av gipsavfallet ändras så att inomhuskrossning kan motiveras. Bolaget har också uppgett att egenkontrollen kring gipshanteringen förbättrats avsevärt samt att möjligheten till hantering i tält kan komma i fråga utöver gängse dammbekämpningsåtgärder. Genom villkor 9 i grunddomen ges nämnden långtgående befogenheter att kräva försiktighetsmått och till och med att avbryta dammalstrande processer om det behövs för att undvika olägenheter. Nämnden kan vidare, inom ramen för tillsynen, kräva att bolaget föranmäler när särskilt dammalstrande arbetsmoment avses utföras.

Mot ovanstående bakgrund finner domstolen inte skäl att kräva hur krossning av gips ska ske, utöver vad som framgår av grunddomen och domslutet i denna dom.

Bullervillkoret

Miljö- och klimatnämnden har anfört att bolaget i förevarande mål har att visa att villkor 19 i domen den 4 april 2022 i mål M 3407-19 är uppfyllt samt har föreslagit

att villkoret kompletteras med krav på att bolaget ska ta fram förslag till buller-
skyddsåtgärder för att villkorets begränsningsvärden kan innehållas.

De begränsningsvärden som anges i villkoret är emellertid inte av riktvärdes-
karaktär. Det innebär att bolaget har att alltid tillse att begränsningsvärdena inte
överskrids. Ett överskridande av värdena medför en skyldighet för bolaget att vidta
de åtgärder som behövs för att överskridandet ska upphöra samt en skyldighet för
tillsynsmyndigheten att tillse att tillräckliga åtgärder vidtagits samt att göra den
bedömning i fråga om överträdelser, som krävs enligt 26 kap. 2 § första stycket
miljöbalken. Nämnda åligganden ligger inom ramen för tillsynen och ska inte
regleras i samband med tillståndsprövning. Osäkerhet om villkorsefterlevnad ska i
förevarande fall inte påverka den bedömning domstolen har att göra i målet.

Mot bakgrund av att bolaget nu uppfyllt vad som bestämts genom fjärde stycket i
villkor 19 ska det upphävas och villkoret bör i stället ges den utformning som
framgår av domslutet.

Verkställighetsförordnande m.m.

Det bolaget har anfört utgör tillräckliga skäl för att bifalla bolagets yrkande.

Verksamheten enligt detta ändringstillstånd ska såsom bolaget har föreslagit ha satts
i gång senast inom fem år från denna doms lagakraftvinnande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-01)

Överklagande senast den 29 december 2023.

Linus Martinson

Joen Morales

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Linus Martinson, ordförande, och
tekniska rådet Joen Morales.

Sammanställning enligt 22 kap. 30 § miljöbalken av tillstånd och villkor enligt dom
den 4 april 2020 i mål M 3407-19 och enligt förevarande dom, se [bilaga 2](#)

Sammanställning enligt 22 kap. 30 § miljöbalken av tillstånd och villkor enligt dom den 4 april 2020 i mål M 3407-19 och enligt förevarande dom (M 2700-22) (ändring markerad med kursiv text).

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen meddelar *Sortera Materials Nordic AB* (tidigare *RGS Nordic AB*), med organisationsnummer 556609-2085, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken

1. att på del av fastigheten Arendal 12:117, Göteborgs kommun, bedriva fortsatt och utökad verksamhet för hantering (lagra avfall som en del av att samla in det, sortering, mekanisk bearbetning, behandling och kompostering) av sammantaget maximalt 1 000 000 ton avfall och råvaror för produktion av träbaserade bränslen per år. Av dessa mängder får maximalt 300 000 ton per år utgöra farligt avfall.

Vid anläggningen får avfallstyper enligt domsbilaga 1 tas emot.

Tillståndet omfattar:

- i) Behandling av uppgrävda förorenade massor och liknande material (inklusive asfalt) genom
 - a) Sortering/siktning, maximalt 1 000 000 ton per år.
 - b) *Solidifiering och stabilisering, maximalt 150 000 ton per år.*
 - c) Krossning, maximalt 400 000 ton per år.
 - d) Kemisk behandling, maximalt 10 000 ton per år.
 - e) *Jordtvätt, maximalt 150 000 ton per år.*
 - f) Elektrokemiska metoder, maximalt 10 000 ton per år.
 - g) Biologiska metoder, inklusive kompostering av slam, trämaterial och liknande för jordtillverkning, maximalt 50 000 ton per år.
- ii) Mekanisk bearbetning av bygg- och rivningsavfall samt verksamhetsavfall, inklusive flisning av trä (rena avfallsslag/skogsråvara och farligt avfall som tryckimpregnerat trä), maximalt 220 000 ton per år.
- iii) Vid varje enskilt tillfälle får sammantaget maximalt 250 000 ton icke-farligt avfall lagras och maximalt 15 000 ton farligt avfall lagras. Därutöver får maximalt 5 000 ton brännbart avfall samt 500 ton råvaror till bränsle lagras.

2. samt att utföra och bibehålla erforderliga anläggningar för nämnda åtgärder nödvändiga för denna verksamhet.

Igångsättningstid

Mark- och miljödomstolen fastställer tid för igångsättande för tillståndssökt miljöfarlig verksamhet till fem (5) år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft.

Verksamheten enligt detta ändringstillstånd ska ha satts i gång senast inom fem år från det att denna dom fått laga kraft. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten anmäla när tillståndet tagits i anspråk.

Ekonomisk säkerhet

Bolaget ska innan detta tillstånd tas i anspråk ha ställt säkerhet om 810 000 kr för kostnaderna för avveckling av verksamheten. Säkerheten ska godkännas av mark- och miljödomstolen och förvaras av länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Specifik miljöbedömning

Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken så att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Verkställighet m.m.

Mark- och miljödomstolen bifaller sökandens yrkande om omedelbar verkställighet.

Tillståndet till miljöfarlig verksamhet meddelat genom deldom den 7 december 2016 i mål M 1865-14 upphör att gälla när tillståndet enligt denna dom tas i anspråk. Tillståndet till vattenverksamhet i nämnda deldom ska emellertid alltjämt gälla.

Detta ändringstillstånd får tas i anspråk även om domen inte fått laga kraft.

För tillståndet ska gälla följande slutliga villkor.

1. Om inte annat framgår av nedan angivna villkor ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har uppgett eller åtagit sig.

2. Bolaget ska anmäla till mark- och miljödomstolen samt tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

3. Lagring och hantering av avfall

a. Hantering av förorenade massor med föroreningsinnehåll överstigande Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning ska ske på hårdgjorda ytor som är täta mot förekommande föroreningar och med uppsamling av vatten för avledning till sedimentationsdamm och oljeavskiljare. Dammarna ska

ha en volym om minst 250 m³ samt en yta om minst 250 m² per hektar ansluten yta. Oljeavskiljare ska vara av klass 1 och utrustad med oljestopp, nivåalarm och provtagningsbrunn. Minst 125 m³ vatten ska vara tillgängligt som brandvatten.

b. Lagring av farligt avfall, exklusive okrossat trä, ska ske nederbördsskyddat. Behandling av farligt avfall, exklusive trä, ska ske skyddat från nederbörd. Farligt avfall ska lagras och hanteras på hårdgjorda ytor som är täta mot förekommande föroreningar och med uppsamling av vatten för avledning till sedimentationsdamm och oljeavskiljare.

c. Lagring av kreosotimpregnerat trä ska ske skyddat för nederbörd och i vattentät container eller motsvarande. Tillfällig lagring (maximalt två (2) veckor) får dock ske på absorberande underlag, till exempel bark om det nederbördsskyddas. Lagring av annat impregnerat trä ska ske på hårdgjord yta som är tät mot förekommande föroreningar och med uppsamling av vatten för avledning till sedimentationsdamm och oljeavskiljare. Tillsynsmyndigheten får medge undantag från kravet avseende annat impregnerat trä om det har godtagbara lakningsegenskaper.

4. Vid samma tillfälle får högst 60 ton utsorterad metallskrot hanteras i verksamheten utan nederbördsskydd. Rena fraktioner av koppar, bly och zink ska alltid förvaras skyddat från nederbörd på tätt underlag. Tillsynsmyndigheten får bestämma att metallskrot innehållande också andra miljöfarliga metaller än nyss nämnda ska omfattas av samma förvaringskrav.

5. Avfall får inte hanteras eller behandlas så att föroreningar blandas eller späds ut i mindre förorenat avfall.

6. Stöldbegärligt avfall ska hanteras i låst utrymme. Vilka avfallsslag som vid var tidpunkt ska betraktas som stöldbegärliga fastställs i samråd med tillsynsmyndigheten.

7. Mellan upplag som inte på annat sätt är fysiskt avskilda ska minsta avstånd vara 30 cm. Massor där nödvändig kunskap om föroreningsinnehåll saknas, före utvärdering av resultat från provtagning enligt villkor 23, får inte hanteras eller förvaras så att de kan sammanblandas på ett sådant sätt att det försvårar möjligheterna till separat omhändertagande.

8. Flisning av träavfall som utgör farligt avfall får inte utföras vid sådana förhållanden att vattenbegjutning behövs.

9. Åtgärder för att förhindra dammspridning från förorenat avfall ska vidtas fortlöpande. Utrustning för dammbekämpning ska finnas tillgänglig inom området. Vid risk för damning ska åtgärder vidtas för att begränsa olägenheter. Uppkommer ändå olägenhet på grund av

damning vid närliggande bostäder eller verksamheter ska bolaget avbryta de dammalstrande processerna till dess att åtgärder vidtagits så att inga olägenheter kvarstår.

Nytt villkor 9 a. Krossning av gips får endast företas under gynnsamma väder- och vindförhållanden i syfte att minimera omgivningspåverkan. Särskilda rutiner för krossningen av gips ska upprättas och följas.

10. Vid risk för olägenhet utanför verksamhetsområdet till följd av lukt, nedskräpning och skadedjur ska åtgärder vidtas för att begränsa olägenheten. Hantering av luktande material ska ske så långt från närliggande verksamheter och boende som är praktiskt möjligt. I de fall inte obetydliga olägenheter till följd av lukt, nedskräpning och skadedjur ändå uppstår ska åtgärder snarast vidtas så att inga olägenheter kvarstår.

11. Kemiska produkter ska hanteras på ett sådant sätt att förorening av mark och vatten inte kan ske. Flytande kemiska produkter samt flytande farligt avfall ska förvaras på ogenomtränglig invallad yta eller ha motsvarande säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara volymen på den största behållaren plus 10 % av volymen för övriga behållare. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd och mot påkörning.

12. Vid biologisk behandling med aktiv luftning av förorenade jordar och liknande avfallsslag, ska behandlingen ske på ett sätt som möjliggör omhändertagande av luften.

13. Förorenade jordar och liknande avfallsslag, som behandlas med avseende på flyktiga föroreningar, ska hanteras på ett sätt som minimerar avdrivning av föroreningar till luft.

14. En anmälan ska ges in till tillsynsmyndigheten

- innan en ny behandlingsmetod används för första gången,
- innan nya avfall med nya föroreningstyper eller nya egenskaper av betydelse från miljösynpunkt tas emot, eller
- innan processvatten släpps till någon av sedimentationsdammarna om det är första gången från en viss behandlingsmetod eller med ny föroreningstyp eller egenskap.

15. Processvatten som uppkommer vid tvättning av jordar ska samlas upp i slutet system och efter godkännande av tillsynsmyndigheten omhändertas separat.

16. Processvatten och lakvatten från hantering av massor klassade som farligt avfall får inte ledas till sedimentationsdamm om halterna överstiger i villkor 17 föreskrivna värden för utsläpp till vatten.

17. Innehållet av föroreningar i det dagvatten som avleds från anläggningen får vid provtagningspunkten P1 inte överstiga följande begränsningsvärden som årsmängder samt månads- och årsmedelvärden.

<u>Parameter</u>	<u>Årsmängd kg/år</u>	<u>Månads- och årsmedelvärden mg/l</u>
Arsenik	0,5	0,015
Kadmium	0,01	0,0003
Krom	0,5	0,015
Koppar	0,7	0,02
Kvicksilver	0,002	0,00005
Nickel	1,4	0,04
Bly	0,5	0,014
Zink	3,5	0,1
Oljeindex	35	1
PAH-16	0,07	0,002
Susp. ämnen 1750		50
Totalkväve	350	10
TOC	900	25

pH värdet ska ligga inom intervall 6,5-10.

Provtagning ska ske flödesproportionerligt. Villkoret bedöms uppfyllt trots att månadsmedelvärde överskrider vid upp till två tillfällen per år, förutsatt att årsmedelvärdet och årsmängden under kalenderåret klarar begränsningsvärdena för respektive mätparameter.

18. Utgående vatten från verksamheten ska regelbundet kontrolleras med avseende på per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS). Om förhöjda halter uppmäts ska bolaget utan onödigt dröjsmål upplysa tillsynsmyndigheten härom och utreda om det går att identifiera och åtgärda källan till föroreningarna. Vidare ska bolaget utreda

- behandling och möjlighet till avskiljande av identifierade problematiska delströmmar med avseende på PFAS,
- skyddsåtgärder för att förhindra att PFAS hamnar i vattnet samt
- möjligheter till rening av vatten innan det lämnar anläggningen.

19. Buller från verksamheterna ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå som värde utomhus vid bostäder än

- 50 dB(A) vard dagtid (kl. 06-18)
- 45 dB(A) vard kväll (kl. 18-22) samt lör-, sön- och heldag (kl. 06-22)
- 40 dB(A) natt (kl. 22-06)

Om bullret innehåller ofta återkommande impulsljud eller hörbara tonkomponenter vid bostäder, ska angivna ekvivalentvärden sänkas med 5 dB(A) under den tid sådana ljud förekommer.

Nattetid får den momentana ljudnivån inte överstiga 55 dB(A).

De angivna bullervärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår. Ekvivalent ljudnivå ska bestämmas för den tid då den bullrande verksamheten faktiskt pågår. Dock bör den ekvivalenta ljudnivån bestämmas för minst en timme, även vid kortare händelser. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, i samband med att nya behandlingsmetoder innefattar bullrande verksamhet anmäls eller när det i övrigt behövs för tillsynen.

20. Bolaget ska vid upphandling av transporter till och från anläggningen tillämpa vid var tid gällande version av överenskommelsen Gemensamma miljökrav vid upphandling av entreprenader överenskomna mellan Göteborgs-, Malmö och Stockholms stad samt Trafikverket. Dessa miljökrav ska också i de fall de är tillämpliga användas vid inköp av maskiner till anläggningen. Senast år 2032 ska samtliga arbetsmaskiner i verksamheten uppfylla kraven i ovannämnda överenskommelse gällande upphandlingar som görs från och med 2020. Avsteg eller tillämpning av andra upphandlingsregler får göras efter samråd med tillsynsmyndigheten.

21. En beredskapsplan i händelse av brand eller annan olycka med konsekvenser för miljön ska finnas och hållas aktuell. Det ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för förebyggande och avhjälpande åtgärder i det avseendet. Planen ska definiera vilka brännbara avfallsfraktioner samt brännbara material som förekommer på anläggningen och föreslå maximalt tillåten mängd av dessa som från brandskyddssynpunkt samtidigt bör tillåtas. Dessutom ska tillgång till och uppsamling av tillräckliga volymer brandvatten säkerställas. Släckvatten och andra förekommande släckmedel ska omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Hanteringen ska ske på sådant sätt att det inte kan förorena recipienten eller grundvattnet eller på annat sätt orsaka olägenhet. I övrigt ska hantering av släckvatten och andra släckmedel ske i enlighet med beredskapsplanen. Planens aktualitet ska ses över minst en gång per år. Planen ska ges in

till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller det senare datum som tillsynsmyndigheten bestämmer.

22. Bolaget ska, så långt det inte är orimligt, hantera och behandla mottagna avfall så att återanvändning och återvinning av material eller energi blir möjligt i enlighet med avfallshierarkin i 15 kap. 10 § miljöbalken. Bolaget ska senast ett år efter att detta tillstånd har vunnit laga kraft till tillsynsmyndigheten ge in en plan för materialhushållning. Planen ska innehålla rutiner för mottagningskontroll och bestämmande av hantering samt behandling av inkommande avfall.

23. Kontroll av föroreningshalten i mottagna massor ska ske genom minst ett representativt samlingsprov i en enhetsmängd om högst 1 000 ton, dock minst ett prov per projekt. Villkoret anses uppfyllt om avfallslämnaren har genomfört motsvarande provtagning och klassificerat avfallet innan ankomst till anläggningen. Tillsynsmyndigheten får i skälig utsträckning bestämma om tätare kontroll. Dokumentation från mottagningskontroll ska sparas och hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten.

24. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten. Programmet ska följas och ska bland annat ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Programmet ska även omfatta rutiner för mottagningskontroll av avfall. Ett reviderat kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att detta tillstånd har tagits i anspråk.

25. I god tid innan verksamheten i dess helhet eller delar av den avslutas ska verksamhetsutövaren lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten.

Delegerade villkor

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att meddela villkor avseende följande.

D1. Behandlingsmetoder, skyddsåtgärder och komplettering av kontrollprogrammet efter anmälan från bolaget enligt villkor 14.

D2. Besluta om utsläpsbegränsande åtgärder med hänsyn till vattenrecipientens skyddsbehov.

D3. Fastställa nivåvillkor för utsläpp till luft för en sådan behandlingsmetod som anmäls av verksamhetsutövaren i enlighet med villkor 14.

D4. Besluta om annan enhetsmängd samt annat utförande av kontroll av massor enligt villkor 23.

D5 Föreskriva ytterligare villkor om mottagningskontroll och andra åtgärder i verksamheten för att begränsa risk för utsläpp av PFAS-ämnen till mark och vatten samt villkor om åtgärder och kontroll för att begränsa utsläpp till vatten av PFAS-ämnen.

D6. Meddela begränsningar av den maximalt tillåtna mängden brännbara avfallsfraktioner som får lagras vid ett och samma tillfälle utifrån vad som är lämpligt i vid var tid gällande beredskapsplan.

D7. Villkor om kontroll av verksamheten samt av utsläpp och påverkan från denna.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.